

Dokumenttype	NOU 1988:6			Dokumentdato	1988-03-15
Tittel	Erstatning og forsikring ved yrkesskade.				
Utvalgsnavn	Yrkesskadeerstatningslovutvalget				
Utvalgsleder	Bendiksby, Hans				
Utgiver	Justis- og politidepartementet				
Oppnevnt	1988-09-11	Sider	117		
Kapittel	2 Sammendrag av innstillingen				

Utvalget til å vurdere arbeidstakernes erstatningsrettslige stilling ved arbeidsulykker og yrkessykdommer (yrkesskadeerstatningsutvalget) ble oppnevnt ved kgl. res. 11. september 1981. I denne innstillingen redegjør utvalget for den historiske utvikling, gjeldende rett i Norge og visse andre land, samt for sine overveielser og forslag.

Kapittel 1 redegjør nærmere for utvalgets sammensetting, mandat og arbeidsmåte. I kapitlet har utvalget inntatt utdrag fra oppnevningsresolusjonen. Mandatet kommenteres, og forholdet til Trygdefinansieringsutvalget klargjøres. Utvalget presiserer at det har vært en forutsetning under arbeidet at trygdeordningene forblir uendret.

Kapittel 3 gir en historisk oversikt over kompensasjonsordningene ved yrkesskader. Utvalget trekker opp linjene fra tiden før ulykkesforsikringsloven 1894. Den samfunnsmessige bakgrunn for behovet for regulering beskrives. Deretter redegjør utvalget for arbeidet med ulykkesforsikringsloven 1894 og lovens innhold, særlig det såkalte ansvarsfritetsprinsippet. De forskjellige endringer i loven behandles, før utvalget peker på andre overføringsordninger til gunst for syke, uføre, enker og pensjonister. Ulykkesforsikringsloven ble etterhvert utsatt for til dels sterk kritikk. Utvalget redegjør for de forskjellige lovutvalg og -komiteer som ble nedsatt for å vurdere arbeidstakernes beskyttelse, samt deres forslag til endringer. Til slutt beskrives den senere tids utvikling med bl.a. de såkalte trygghetsforsikringer.

Utvalget behandler i kapittel 4 de gjeldende kompensasjonsordninger. I pkt.4.1 beskrives de erstatningsrettslige regler. Ansvarsgrunnlagene behandles: Skyld, arbeidsgiveransvar, andre lovfestede regler om objektivt ansvar, ulovfestet objektivt ansvar og produktansvar. Utvalget går videre inn på skadelidtes forhold - medvirkning, samtykke og aksept av risiko. Kravet til påregnelig årsakssammenheng behandles deretter, før skade voldt av flere og lempningsproblematikken drøftes.

Pkt.4.2 inneholder en redegjørelse for folketrygdens ytelser ved yrkesskade. Innledningsvis behandler utvalget hovedbetingelsene for rett til yrkesskadedekning. Det legges særlig vekt på begrepet "arbeidsulykke" og kravet til legemsskade eller sykdom. Utvalget går deretter nærmere inn på hvilke ytelser som kommer til utbetaling ved yrkesskade i h.h.v. sykefasen, attføringsfasen, uførefasen og alderdomsfasen. Likeledes behandles folketrygdens stønader til etterlatte. Det gis en oversikt over de generelle regler, og særfordelene ved yrkesskader behandles mer utførlig.

I pkt.4.3 drøfter utvalget kompensasjonene ved forsikring. Innledningsvis behandles den spesielle dekning som har vokst fram - de såkalte trygghetsforsikringer. Videre går utvalget inn på ulykkesforsikringene og ansvarsforsikringene. Avslutningsvis behandles den dekning som livsforsikringene gir.

Kapittel 5 gir en oversikt over rettstilstanden i Sverige og Danmark. Utvalget peker på de forskjellige svenske ordninger: Den almenna forsikringen, arbeidsskadedeforsikringen, trygghetsforsikringene og erstatningsretten. På samme måte gis en kortfattet innføring i de danske reglene, med hovedvekt på den såkalte arbeidsskadedeforsikringen.

I kapittel 6 foretar utvalget en sammenstilling av de forskjellige ytelser som kommer til utbetaling ved yrkesskade. Mens kapittel 4 går inn på de enkelte regler og ordninger, er hovedpoenget i kapittel 6 å vise hvor mange som er dekket av trygdens yrkesskaderegler, forsikringsordninger osv., samt hvor langt dekningen rekker. I tillegg inneholder kapitlet en

redegjørelse for skattefordelen ved yrkesskade.

Kapittel 7 inneholder utvalgets alminnelige merknader. Utvalget redegjør for de overveielser som er foretatt og de forslag som fremmes. Innledningsvis drøftes muligheten av en utbygging av trygdesystemet. Konklusjonen er at andre løsninger er å foretrekke. Begrunnelsen er dels at trygden vanskelig kan gi full kompensasjon, dels at en utbygging ville aksentuere de forskjellene mellom yrkesskade og andre uføre som allerede foreligger. Deretter behandler utvalget det prinsipielle spørsmål: Bør arbeidstakere gis et utvidet vern? Svaret er bekreftende, bl.a. ut fra en rettferdstanke og pulveriseringssynspunkter. Utvalget vurderer så forskjellige alternative løsninger. Det konkluderer med at en obligatorisk forsikringsordning som gir dekning på objektivt grunnlag vil være den beste løsningen. Muligheten av et utvidet erstatningsansvar drøftes, men avvises. Videre behandles visse spørsmål om årsakssammenheng, før utvalget nærmere går inn på hvordan forsikringsordningen er tenkt å fungere. Til slutt pekes på muligheten av å innføre en såkalt "sjablonerstatning".

Kapittel 8 inneholder en redegjørelse for de økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige og arbeidsgiverne. Avslutningsvis oppsummeres de samfunnsøkonomiske, budsjettmessige og fordelingsmessige konsekvenser. I kapittel 9 redegjør utvalget for forståelsen av de forskjellige bestemmelser i lovutkastet: De spesielle merknader. Lovutkastet følger deretter.

Innstillingen har 5 vedlegg: Vedlegg 1 inneholder dr.med. Sverre Langgårds utredning om arbeidsbetingede sykdommer i Norge. I vedlegg 2 har utvalget inntatt forskrift 11 desember 1970 om yrkessykdommer. Vedleggene 3, 4 og 5 inneholder vilkårene til h.h.v. Storebrand/Samvirkes trygghetsforsikring, Vestas trygghetsforsikring og Unis personalkasko.
